

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΠΟΥ ΜΕΤΡΟΥΣΕ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΜΕΤΙΝ ΑΡΝΤΙΤΙ

Το παιδί που μετρούσε τον κόσμο

μυθιστόρημα

Μετάφραση από τα γαλλικά

ΡΙΤΑ ΚΟΛΑΪΤΗ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Ξένη λογοτεχνία

Σύγχρονη ξένη λογοτεχνία – 414

Μετίν Αρντιτί, *Το παιδί που μετρούσε τον κόσμο*

Τίτλος πρωτοτύπου: *L'enfant qui mesurait le monde*

Μετάφραση: Ρίτα Κολαΐτη

Υπεύθυνος έκδοσης: Κώστας Γιαννόπουλος

Επιμέλεια, διορθώσεις: Αρετή Μπουκάλα

Σελιδοποίηση: Κωνσταντίνος Καπένης

Φιλμ, μοντάζ: Κέντρο Γρήγορης Εκτύπωσης

Copyright[©] Éditions Grasset & Fasquelle, 2016

Copyright[©] για την ελληνική γλώσσα, Σ. Πατάκης Α.Ε.Ε.Δ.Ε.

(Εκδόσεις Πατάκη), 2016

Πρώτη έκδοση στην γαλλική γλώσσα από τις εκδόσεις Grasset,

Παρίσι, 2016

Πρώτη έκδοση στην ελληνική γλώσσα από τις Εκδόσεις Πατάκη,

Αθήνα, Απρίλιος 2018

Κ.Ε.Τ. Α813 Κ.Ε.Π. 297/18 ISBN 978-960-16-7976-1

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ.

ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 801.100.2665, 210.52.05.600, ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΚΟΡΥΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ - ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ), 57009 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ,

ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, 2310.75.51.75, ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

Στην Ιλεάνα

Κάθε στιγμή η ζωή του ανθρώπου ξαναρχίζει.

ΦΡΙΝΤΡΙΧ ΝΙΤΣΕ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Μαθαίνοντας κολύμπι	15
Παπαρούνες κόκκινες σαν τη φωτιά	21
Τα ιστιοφόρα από τα Νησάκια	31
Τρεις άγκυρες για τη θύελλα	36
Ταξίδι για δύο	44
Το πιάτο.	54
Νυχτερινό τελετουργικό.	62
Στου Σταμπουλίδη	68
Πέρι κλες Πάλας	72
Η αποστολή	80
Ένας μύθος στο πρόγευμα.	84
Στο ψαράδικο του Βασίλη	87
Τα μαγαζιά του Παλαιού Φαλήρου	92
Η τάξη του κόσμου	98
Ματαιοδοξία.	103
Μεγάλη αταξία.	107
Το πλαίσιο του μηδέν	111
Στον Παντοκράτορα	115
Στον κινηματογράφο	125
Παράξενη χορογραφία.	132
Το κερύ.	135

Ο Αμνός του Θεού	138
Στον ορμίσκο	141
Το ρίσκο	144
Η μαμά δεν θέλει να πεθάνω	146
Σκληρότητα	148
Ούζο στου Σοφοκλή	151
Στο σκοτάδι	159
Ελευθερία ή θάνατος	160
Μια νέα τάξη του κόσμου	165
Πιθανότητες μηδέν	168
Ένα γελοίο παράδειγμα	171
Προδοσία	173
Τα φιλιά του Έλιοτ	176
Ανατολίτικες καμπύλες	177
Ύπουλο χτύπημα	182
Το απέναντι δωμάτιο	184
Ένα ενημερωτικό κοστολόγιο	186
Γραφή	189
Το τέλος του κόσμου	191
Καλλιγραφία	196
Ας φανταστούμε το χειρότερο	198
Ζήλια	200
Οφ δε ρέκορντ	203
Στο σχολείο	206
Μεγάλοι ελιγμοί	207
Το χρώμα της τέφρας	209
Μεγάλη συγκίνηση	213
Θετική τροπή	216
Δύο φορές το Π	219
Δύσκολο δείπνο	223

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΠΟΥ ΜΕΤΡΟΥΣΕ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Ο Γιάννης κρατάει το μυστικό του	225
Κόκκινη γραμμή	228
Υπολογισμοί	232
Αρ νουβό	234
Έκπληξη	235
Το ραντεβού	240
Αποστολή εξετελέσθη	248
Ήττες	250
Συμβουλευτικά	252
Η Μαριώ μιλάει	256
Ένας δήμαρχος	262
Στου «Ζόναρ'ς»	266
Ο Γιάννης αποκαλύπτει το μυστικό του	269
Τέλος	271
Θλίψη	275
Μ' ένα κλαδί ελιάς	276
Χαρτοδιπλώματα νέου τύπου	278
Το πνεύμα	281
Στο καφενείο του Σταμπουλίδη	284
Τελευταίο κολύμπι	287
Η τάξη του κόσμου	289

Η μουσική του τραγουδιού που αναφέρεται στη σ. 158 είναι του Ζωρζ Ωρίκ και οι στίχοι της Φρανσουάζ Σαγκάν. Ηχογραφήθηκε από τον Ίβ Μοντάν (Philips, 1961).

Μαθαίνοντας κολύμπι

ΣΙΓΟΥΡΑ ΘΑ ΤΟΥΣ ΠΕΡΝΟΥΣΑΝ για δίδυμους. Ίδια κο-
νοτοκουρεμένα ξανθά μαλλιά, ίδιο λεπτοκαμωμένο πρό-
σωπο, ίδια μικρή και ολόισια μύτη. Ίδια ομορφιά επί-
σης, την ομορφιά εκείνων που δεν έχουν συνειδητοποιή-
σει την εντύπωση που προκαλούν. Μονάχα η έκφρασή
τους διέφερε. Ο ένας είχε βλέμμα απόμακρο, ο άλλος
έδειχνε εξοργισμένος.

Περίμεναν να γυρίσουν οι οικογένειες στα σπίτια
τους, να πέσει η σιωπή, να πάψει ο ήλιος να τυφλώνει.
Ειδεμή, το μάθημα κολύμβησης θα τέλειωνε απότομα.
Τώρα, μόνο αυτοί ήταν στον ορμίσκο, αντικριστά, κα-
μιά δεκαριά μέτρα ο ένας απ' τον άλλον.

Τούτη την ώρα της μέρας, το φως, καθαρό και απί-
στευτα απαλό συνάμα, θύμιζε το τέλος της άνοιξης. Το
μελτέμι έπαψε να φυσάει, η θάλασσα ξαναβρήκε τη
γαλήνη της. Σαν λίμνη είναι, όπως θα 'λεγαν οι κά-
τοικοι του νησιού που ποτέ τους δεν είχαν δει λίμνη,
ήξεραν όμως καλά τη μοχθηρία του Αιγαίου και, γι'
αυτούς, οι λίμνες ήταν σίγουρα λιγότερο άσπλαχνες.

Πότε πότε, απομεινάρια του μελετημιού ρυτίδωναν τον καθρέφτη του νερού και σκόρπιζαν στην επιφάνειά του λεπτές ευωδιές που τις έπιανες στον αέρα, μύριζε ρίγανη, θυμάρι και ρετσίνι. Στον ορίζοντα, ο ουρανός άρχιζε κιόλας ν' ασπρίζει. Όπου να 'ναι ο ήλιος θα κρυβόταν πίσω απ' τους λόφους στα Νησάκια, που βρίσκονταν δυτικά του Γλαρονησιού. Θα 'παιρνε μια απόχρωση πορτοκαλιά, ύστερα κοκκινωπή και μετά θα βούλιαζε.

Ο ένας απ' τους κολυμβητές σήκωσε τα χέρια του κάνοντας το σήμα της νίκης. Ήταν γυναίκα.

«Έλα!»

Ο άλλος, αγόρι γύρω στα δώδεκα, έμενε ακίνητος.

«Σε περιμένω!» είπε εκνευρισμένη.

Το αγόρι έσφιξε τα σαγόνια του, κάθισε ανακούρουδα μες στο νερό και υπάκουσε. Άρχισε να κολυμπάει με σπασμωδικές απλωτές, το κεφάλι περίεργα γυρισμένο στο πλάι, το στόμα στραβωμένο, την αναπνοή ακανόνιστη.

Φτάνοντας στα τέσσερα-πέντε μέτρα από τη γυναίκα, οι κινήσεις του ήταν χαοτικές. Σταμάτησε να προχωράει και άρχισε να βγάζει μικρά αγκομαχητά.

«Ηρέμησε» πέταξε κοφτά η γυναίκα.

Απ' τον τρόπο που το είπε, καταλάβαινες πως είχε ξαναζήσει τη σκηνή. Πλησίασε το παιδί, εκείνο ξαναβρήκε έναν πιο αργό ρυθμό, έφτασε μέχρι τη μητέρα του και γραπώθηκε πάνω της με όλη του τη δύναμη.

Η Μαριώ τον κράτησε σφιχτά πάνω στο στήθος της

και διέτρεξε με τα χείλη της ό,τι έβρισκε, τους ώμους, τον λαιμό, το πρόσωπο, τα μάτια, κάθε φορά ένα ακράγγιγμα, το πολύ πολύ ένα κλεφτό φιλί, μέχρι που την αποδιώχνει το παιδί. Δεν αντέχει να τ' ακουμπάει.

Τα μαθήματα κολύμβησης ήταν όπως κι όλα τ' άλλα. Βουνό τής φαίνονταν. Και σε ανταπόδοση, τίποτα. Μήτε ένα χαμόγελο. Τι ήθελε το παιδί; Τι σκεφτόταν; Αυτό της ξέφευγε.

Μοιρασμένη ανάμεσα στον εκνευρισμό και την κόπωση, είπε:

«Έλα, πάμε απ' την αρχή πάλι!»

Ύστερα άρχισε να σκίζει το νερό κινούμενη κατά μήκος μιας γραμμής παράλληλης με την παραλία:

«Δέκα... έντεκα... και δώδεκα! Όσες και πριν, ούτε μια απλωτή παραπάνω. Και τις έκανα μικρές, σε διαβεβαιώνω».

Τα μαθήματα κολύμβησης άρχισαν πέρσι. Ένα πρωί, στην αγορά, ο Γιάννης πάτησε πάνω σε μια πεταμένη σαρδέλα και βρέθηκε στη θάλασσα. Οι κραυγές του πρόδιδαν τέτοιο τρόπο που έτρεξε όλη η γειτονιά.

«Πρέπει να μάθεις να κολυμπάς» του είπε η Μαριώ την ώρα του βραδινού φαγητού.

Κούνησε το κεφάλι της:

«Δεν ξέρω πώς θα γίνει, αλλά πρέπει».

Μετά από ολάκερες μέρες ατέρμονων συζητήσεων, κατάφερε να τον πείσει να βάλει μπρατσάκια. Κάθισαν μες στο νερό, πλάι πλάι, σε βάθος δέκα-είκοσι εκατοστών, κι έμειναν για μερικά λεπτά, το αγόρι τρομοκρα-

τημένο, γραπωμένο απ' το χέρι της μητέρας του, ενώ εκείνη αναρωτιόταν πώς –με ποιο θαύμα– θα μάθαινε το παιδί κάποια μέρα να κολυμπάει.

Ύστερα από δυο βδομάδες, έμπαινε στη θάλασσα μέχρι τα μισά του μηρού. Έναν μήνα αργότερα, το νερό του έφτανε στη μέση. Η Μαριώ το κρατούσε απ' το χέρι κι έμεναν ο ένας δίπλα στον άλλον για ένα λεπτό, ύστερα για δύο, τρία, όσο άντεχε το παιδί. Αυτό το στάδιο κράτησε κοντά έναν μήνα και κατόπιν η μητέρα του πέρασε στις κινήσεις. Όρθιο, με τα πόδια ίσια, έκανε τάχατες απλωτές. Προσπαθούσε να μιμηθεί τις κινήσεις της, βάζοντας όλη του την παιδική ατσάλινη θέληση. Τρεις βδομάδες μετά, δέχτηκε να λυγίσει τα γόνατά του και να μπει στο νερό μέχρι τον λαιμό.

Η Μαριώ απέναντί του, στα δύο μέτρα:

«Προσπάθησε να 'ρθεις κοντά μου!»

Κατάφερε με την πρώτη να κάνει τέσσερις ασυντόνιστες απανωτές κινήσεις με τα χέρια. Η μητέρα του τον έσφιξε πάνω της κι άρχισε να τρέμει, μην ξέροντας αν ήταν από ευτυχία ή από εξάντληση.

Στα τέλη Οκτωβρίου, το παιδί κολυμπούσε πέντ'–έξι μέτρα. Τα μαθήματα ξανάρχισαν τον Ιούνιο. Στο εξής, έφτανε στα δέκα χωρίς να πατώνει.

«Έλα, Γιάννη μου, κολύμπα! Θα νυχτώσουμε».

Ξανάρχιζε τις χαοτικές κινήσεις του, έφτανε κοντανασαινόντας μέχρι τη μητέρα του, γραπωνόταν από την

πλάτη της, κι εκείνη ξανάρχιζε το τελετουργικό με τα κλεφτά χάρδια:

«Άντε, τις κάναμε και τις δέκα! Γυρίζουμε σπίτι. Να πεις στον Έλιοτ ότι κολύμπησες τέλεια!»

Με τα μάτια χαμηλωμένα, το παιδί έμενε σιωπηλό. Με τον Έλιοτ, δεν χρειαζόταν να μιλήσει. Ο Έλιοτ τον καταλάβαινε. Μαζί του, δεν ξαφνιαζόταν ποτέ.

Όταν βρέθηκαν έξω απ' το νερό, η γυναίκα πήρε μια πετσέτα που την είχε αφήσει πάνω στα βότσαλα κι άρχισε να τον σκουπίζει:

«Τι ωραία κολύμπησες, Γιαννάκη μου! Αληθινός πρωταθλητής! Ε;»

Ήταν πρόθυμη να του πει οποιαδήποτε σαχλαμάρα για να τον ξεγελάσει. Σκαρφιζόταν διάφορα. Όπως την ιστορία με τα δώδεκα βήματα μες στο νερό... Έκανε πάντα ένα επιπλέον, για να φοβηθεί το παιδί και να γραπωθεί πάνω της.

Εάφνου, την έσπρωξε απότομα. Εκείνη σηκώθηκε, του γύρισε την πλάτη και σκουπίστηκε με τη σειρά της, με κινήσεις όλο οργή που αποκάλυπταν τη σωματική της δύναμη αλλά και την πίκρα της. Παρά το ισχυρό παρουσιαστικό της, τα μπράτσα της, οι γάμπες της και οι γλουτοί της ήταν μυώδεις, οι παλάμες της χοντρές και τα φουσκωτά της δάχτυλα θύμιζαν χειρώνακτα εργάτη.

Κοψιά χτίστη, να τι έχω, είπε από μέσα της. Ένα άχαρο κορμί. Την εποχή που ζύγιζε έξι-εφτά κιλά παραπά-

νω, είχε ωραίες αναλογίες. Εκπληκτικούς γλουτούς. Ψη-
λούς, σφριγηλούς, τορνευτούς ακριβώς όσο πρέπει...

Μα αυτό ήταν πριν.

Τη στιγμή που ο ήλιος χανόταν πίσω από τα Νησάκια, το φως γινόταν γκριζογάλανο και ο ορμίσκος, ο τόσο ζεστός και φιλόξενος λίγα λεπτά νωρίτερα, έμοιαζε με λαγχολικός. Η Μαριώ μάζεψε τις πετσέτες τους:

«Άντε, πάμε. Πρόσεχε το δρόμο».

Το παιδί την έπιασε απ' το χέρι και πλησίασαν σε μια μοτοσικλέτα. Το βοήθησε να βολευτεί, κάθισε μπροστά του κι έκλεισε τα μάτια περιμένοντας να πιαστεί από τη μέση της. Το παιδί δεχόταν την επαφή της μόναχα όταν ένιωθε κίνδυνο. Με το που θα έφταναν στο σπίτι, δεν θα τον άγγιζε πια.

Παπαρούνες κόκκινες σαν τη φωτιά

ΚΑΘΙΣΜΕΝΟΣ ΣΤΗ ΔΕΚΑΤΗ ΣΕΙΡΑ του αμφιθεάτρου, με το βλέμμα θολό, ο Έλιοτ είχε το δεξί του χέρι ακουμπισμένο στη διπλανή θέση. Το πηγαινόφερνε πάνω της απαλά, σαν χάδι, από κείνα που επαναλαμβάνουμε αυναίσθητα, χάδια παρηγοριάς. Πάνε δώδεκα χρόνια που, κάθε μέρα, όσο ήταν στο νησί, ξανάβρισκε τούτη την ίδια θέση, κι έκανε και ξανάκανε την ίδια ανεπαίσθητη κίνηση.

Πήγαινε στο αμφιθέατρο απ' τον παραθαλάσσιο δρόμο. Θα μπορούσε να φτάσει πιο εύκολα απ' τον επάνω δρόμο, που ένωνε τη Χώρα με το μοναστήρι, αλλά αυτό ήταν το δρομολόγιο της Ντίκι και κείνος είχε το δικό του τελετουργικό. Ανηφόριζε το πέρασμα που οδηγούσε απ' τον δρόμο στη σκηνή, ανέβαινε τον κεντρικό διάδρομο μέχρι τη δέκατη σειρά κι έμενε κει για κάμποσο, ανάλογα, άλλοτε δέκα λεπτά, άλλοτε μισή ώρα, προτού πάει στο μνήμα.

Σηκώθηκε απότομα κι άρχισε ν' ανεβαίνει προς το κοιμητήριο που δέσποζε στο αμφιθέατρο. Ήταν ένας άντρας

γύρω στα εξήντα, ψηλός και σβέλτος, με πλούσια άσπρα μαλλιά.

Βάδιζε με το κεφάλι σκυφτό, θαρρείς και δεν ήθελε να δει τίποτα απ' το θέαμα γύρω του. Εκείνη την εποχή του χρόνου, το αμφιθέατρο ήταν πλημμυρισμένο από κατακόκκινες παπαρούνες. Τα λουλούδια είχαν φυτρώσει ξυστά στις αλές, ανάμεσα στους συμπαγείς μαρμάρινους όγκους, χαμηλά στις στήλες, γύρω από τη σκηνή, παντού.

Παπαρούνες που όμοιές τους δεν είχα δει ποτέ! Τεράστιες! Και κόκκινες, μπαμπά, κόκκινες! Ένα κόκκινο τόσο ζεστό! Χιλιάδες, μπορεί και δεκάδες χιλιάδες! Κοιτάζω το θέατρο ολόγυρά μου κι έχω την αίσθηση πως βρίσκομαι στη μέση μιας πελώριας φωτιάς.

Αυτά ήταν τα λόγια της Ντίκι, λίγες μέρες μετά τον ερχομό της στο νησί, πριν από δώδεκα χρόνια.

Έκοψε μια αγκαλιά παπαρούνες και τις έδεσε μπουκέτο, προτού συνεχίσει την ανάβασή του προς το κοιμητήριο. Φτάνοντας μπροστά στο μνήμα της Ντίκι, αντικατέστησε τα χτεσινά λουλούδια με το καινούριο μπουκέτο, κάθισε σταυροπόδι στο πλάι της ταφόπλακας και άρχισε να τη χαϊδεύει με τις ίδιες ανεπαίσθητες κινήσεις που έκανε πριν από λίγο, όταν καθόταν στη δέκατη κερκίδα.

«Σ' αγαπώ» είπε ξάφνου μεγαλόφωνα. «Σ' αγαπώ όσο δε φαντάζεσαι».

Η ανάμνηση του ξανάρθε, μέχρι την παραμικρή λεπτομέρεια. Ήταν πριν από δώδεκα χρόνια, μια μέρα του Ιουνίου όπως εκείνες που ήξερε να προσφέρει η Νέα Υόρκη, ανεμόδαρτη, σχεδόν παγερή και πολύ ηλιόλουστη. Είχε πάει για φαγητό στο Κάρνεγκι Ντέλι, πέντε τετράγωνα απ' το γραφείο. Ακολούθησε τη συνηθισμένη του διαδρομή, στον πηγαϊμό από την 57η Οδό, στον γυρισμό κατά μήκος του Σέντραλ Παρκ για δύο τετράγωνα και μετά, παίρνοντας την 59η Οδό, είκοσι λεπτά περπάτημα πηγαινέλα, ένας περίπατος αρκετά μακρύς αλλά υπέροχος.

Κάθε λεπτομέρεια της διαδρομής ξεπηδούσε ανάλογα με αυτό που προσδοκούσε. Θυμήθηκε ότι λίγο προτού περάσει μπροστά απ' τον Αντώνη, τον Έλληνα κουλουρά στη γωνία της 57ης Οδού και της 5ης Λεωφόρου, τον κυρίεψε η έντονη επιθυμία ν' ακούσει τα Μάτια μπλε, ένα τραγούδι του Πάριου, που ο Αντώνης τραγουδούσε πότε πότε, και ήταν ακριβώς αυτό που άκουγε περιμένοντας ν' ανάψει το φανάρι. Στο Ντέλι, είχε κάνει κάποια σκίτσα, μέχρι να 'ρθει το σάντουιτς με το παστράμι, τεράστιο ως συνήθως.

Έπρεπε να τηλεφωνήσει στην Ντίκι... Είχαν να μιλήσουν από προχτές. Κοίταξε το ρολόι του. Για την κόρη του, ήταν έξι το πρωί. Θα της τηλεφωνούσε αργά το απόγευμα.

Γυρίζοντας στο γραφείο, δεν πρόλαβε καλά καλά να διαβεί την εξώπορτα και τον φώναξε η τηλεφωνήτρια:

«Για σένα, Έλιοτ. Κλήση από την Ελλάδα».

Μια απίστευτη αγαλλίαση τον πλημμύρισε ακούγοντας τούτα τα λόγια. Γιατί όμως η κόρη του τον καλούσε στο γραφείο και όχι στο κινητό του; Και τι τον ήθελε αυτός ο άντρας που εκφραζόταν σε αγγλικά ανάκαστα με ελληνικά;

«Είστε ο κύριος Πήτερς; Είστε ο πατέρας της Ευρυδίκης Πήτερς, κατοίκου Νέας Υόρκης, 322 Σέντραλ Πάρκ Γουέστ;»

«Εγώ είμαι» απάντησε ο Έλιοτ με διστακτική φωνή.
«Λέγομαι Τάκης Παππάς».

Ο άντρας ήταν αστυνομικός στο Γλαρονήσι:

«Κύριε Πήτερς... Πώς να σας το πω...»

Ο αστυνομικός μπέρδευε τα λόγια του, μιλούσε για αμφιθέατρο, σκύλο, ιερέα, συμφορά...

Ο Έλιοτ τα 'χε χαμένα.

«Θα ήταν προτιμότερο να έρθει επιτόπου ένα μέλος της οικογένειας».

Στο αεροπλάνο, για κάποιες φευγαλέες στιγμές, έλεγε από μέσα του πως είχε γίνει κάποιο μπέρδεμα. Η κόρη του βρισκόταν αναμφίβολα στην Πελοπόννησο ή σε κάποιο από τα κοντινά νησιά, στην Ύδρα ή στις Σπέτσες, όπου η κάλυψη των δικτύων ήταν σίγουρα ανεπαρκής. Τρεις-τέσσερις φορές είχε τη βεβαιότητα πως ονειρευόταν, πως σ' ένα λεπτό θα ξυπνούσε και ο οφιάλτης θα εξαφανιζόταν. Πέρασε τις δώδεκα ώρες της πτήσης σε κατάσταση απόλυτης χάνωσης. Άλλοτε έβλεπε την κόρη του ξαπλωμένη σε φορείο. Άλλοτε οι αναμνήσεις τού

έρχονταν σαν κατραπακιές. Η Ντίκι στη σκηνή, στα δέκα της, στον ρόλο της Μαργαρίτας σε μια διασκευή του Φάουστ. Η Ντίκι όταν την κράτησε για πρώτη φορά στην αγκαλιά του. Η Ντίκι στην κούνια της δυο ώρες μετά την κηδεία της μητέρας της, που πέθανε στη γέννα. Η Ντίκι να στρώνει τραπέζι. Η Ντίκι να του μιλάει μ' ενθουσιασμό για μια θεατρική παράσταση που είχε δει. Η Ντίκι να ξεκαρδίζεται στα γέλια.

«Πήγαινε στο Άργος!» της είχε προτείνει. Ήταν η πόλη των γονιών του. Εκεί θα έβρισκε ένα εκπληκτικό θέατρο, διαφορετικό απ' του Γλαρονησιού, «ένα έργο ήσσονος σημασίας σε τραγική κατάσταση». Και κείνη του άρχισε το τροπάρι: «Πρώτον, είναι όλα ήδη γνωστά για το θέατρο, σιγά μην περίμεναν εμένα... Και δεύτερον, στο Άργος, θα ήταν τα ξαδέρφια, οι τουρίστες, οι φύλακες... Στο Γλαρονήσι, θα 'χω την ησυχία μου».

Η εκπρόσωπος της πρεσβείας τον περίμενε στο αεροδρόμιο της Αθήνας και τον συνόδευσε μέχρι τα ιπτάμενα δελφίνια.

«Ο δήμαρχος του νησιού θα είναι στο λιμάνι. Λέγεται Αντρέας Μάνος».

Μόλις έφτασε, ένας άντρας τον πλησίασε. Του έσφιξε καταρχήν το χέρι, ύστερα αφού έκανε μια χειρονομία που πρόδιδε την αδυναμία του, τον αγκάλιασε. Ο Έλιος αφέθηκε.

Στο «Ρουμάνη», όπου του είχαν κρατήσει δωμάτιο, κάθισαν στο γραφείο του ξενοδόχου:

«Το ατύχημα έγινε μπρος στα μάτια του παπα-Κοσμά, του ιερέα του νησιού. Χάριν της μαρτυρίας του, αποφύγαμε τη νεκροφία».

Απ' το κοιμητήριο όπου βρισκόταν, ο ιερέας κοιτούσε την Ντίκι να παίζει μ' ένα σκυλί στο αμφιθέατρο που βρίσκεται πιο κάτω απ' το μοναστήρι. Ήταν ένα μπάσταρδο μαστίφ εντυπωσιακού μεγέθους που περιπλανιόταν στο νησί. Η Ντίκι έπαιζε πετώντας του ένα κλαδί ελιάς και το σκυλί το άρπαζε, μέχρι τη στιγμή που εκδήλωσε τη χαρά του βάζοντας τα πόδια του πάνω στους ώμους της. Η κοπέλα έχασε την ισορροπία της, έπεσε προς τα πίσω και το κεφάλι της χτύπησε σε μια κερκίδα.

«Θέλω να πάρω την κόρη μου στη Νέα Υόρκη».

«Θα σας διευκολύνουμε στις τυπικές διαδικασίες» αποκρίθηκε ο δήμαρχος.

Κατόπιν τον οδήγησε στο Κέντρο Υγείας του νησιού.

«Σας περιμένω έξω».

Η Ντίκι ήταν ξαπλωμένη σ' ένα φορείο, γαλήνια. Για μια στιγμή, ήταν σίγουρος ότι η κόρη του θα σηκωνόταν και θα του χαμογελούσε. «Καλά είσαι, μπαμπά;»

Έκλαψε με λυγμούς για ένα αργόσυρτο λεπτό, ύστερα συνήλθε και της χάιδεψε το πρόσωπο, τα μπράτσα, τις παλάμες. Ήταν παγωμένη. Τη φίλησε στο μέτωπο, παρατεταμένα, ύστερα στα χείλη, στις άκρες, και τέλος στα μάγουλα, εκεί όπου σβήνει το ρουθούνι, ένα τρυφερό σημείο που το φιλούσε κάθε βράδυ τον καιρό που την έβαζε στο κρεβάτι της.

Στη συνέχεια έψαξε την ουλή που είχε στη δεξιά της παλάμη, εκεί ακριβώς που σμίγει ο αντίχειρας με τον δείκτη. Ήταν αριστερόχειρας και είχε κόψει το χέρι της μ' ένα κρεατομάχαιρο. Η ουλή δεν φαινόταν πια, αλλά περνώντας το δάχτυλο από πάνω την εντόπισε και τη χάιδεψε απαλά.

«Θησαυρέ μου».

Είδε ότι η κόρη του φορούσε στον λαιμό τη λεπτή αλυσίδα από την οποία κρεμόταν το βαφτιστικό μενταγιόν της, που είχε χαραγμένες στα ελληνικά τις λέξεις:

Ευρυδίκη

Άργος

26-2-1914

Η μάνα του Έλιοτ το είχε από τη δική της βάφτιση κι αργότερα το χάρισε στην εγγονή της που πήρε τ' όνομά της, Ευρυδίκη.

Ο Έλιοτ έβγαλε την αλυσίδα και την πέρασε στον λαιμό του.

Μόλις γύρισε στο μοναστήρι, ο Κοσμάς τον έσφιξε στην αγκαλιά του και τον οδήγησε στο βάθος του κοιμητηρίου, στο σημείο που προόριζε για το μνήμα.

«Εδώ ήμουν. Μπρος στα μάτια μου έπεσε».

Ήταν ένας αδύνατος άντρας με σκούρο βλέμμα. Είχε ακουμπήσει το χέρι του στον ώμο του Έλιοτ ενόσω αυτός κοιτούσε τις κερκίδες του αμφιθεάτρου:

«Θα ρρώ πως είδα την ψυχή της να πετάει ψηλά στον ουρανό».

Ύστερα, τον έπιασε απ' το μπράτσο και κατέβηκαν τον κεντρικό διάδρομο μέχρι τα μισά.

«Εδώ έπεσε» είπε ο Κοσμάς ακουμπώντας την παλάμη του πάνω σε μια σειρά καθισμάτων. «Ακριβώς εδώ».

Ο Έλιοτ κάθισε εκεί που του έδειξε ο ιερέας και για ένα-δυο λεπτά, χάιδεψε την πέτρα με ανεπαίσθητες απαλές κινήσεις προτού ξαναπέσει στο κοιμητήριο.

«Πρέπει ν' αποφασίσετε» είπε ο Κοσμάς.

Ο Έλιοτ τον κοίταξε χωρίς να καταλαβαίνει.

«Για τη συνέχεια. Είστε ορθόδοξος. Μπορούμε να την κρατήσουμε εδώ, αν θέλετε».

Ο Έλιοτ σκέφτηκε πως δεν υπήρχε πιο ιδανικό μέρος για να θάψει την κόρη του από τούτη τη γωνιά γης απ' όπου, με μια ματιά, αγκάλιαζες τη θάλασσα, τα μικρά νησιά και πέρα μακριά, την ακτή της Πελοποννήσου. Ρώτησε τον Κοσμά αν γινόταν να τη θάψουν στο σημείο ακριβώς απ' όπου την είδε να πέφτει και θα περιβαλλόταν από τόση ομορφιά. Ο ιερέας συγκατάνευσε.

Ο Έλιοτ έπρεπε να του πει τι όνομα να γράφουν στα αγγελτήρια της κηδείας. Θα ήταν Dickie Peters, με κεφαλαία, και από κάτω, στα ελληνικά, Ευρυδίκη Πετροπούλου, το επώνυμο των γονιών του.

«Πρέπει να φροντίσουμε και για την ταφόπλακα» πρόσθεσε ο Κοσμάς.

Πήγαν στο μαρμαράδικο του Νίκου. Ο Έλιοτ διάλεξε ολόλευκο πεντελικό μάρμαρο και ζήτησε τ' όνομα της κόρης του να χαραχτεί με δυο τρόπους, όπως στα αγγελτήρια.

Στο ξενοδοχείο, ο Αντρέας Μάνος τον περίμενε στη βεράντα:

«Η μητέρα μου, η κυρία Μαρίτσα, όπως τη λένε όλοι εδώ, θα ήταν ευτυχής αν ερχόσουν για φαγητό στο σπίτι της απόψε. Δε σε καλώ στο δικό μου, γιατί η γυναίκα μου γέννησε πριν από δυο μέρες, γιο έκανε». Του απόκρυψε μια σύμπτωση. Το ατύχημα της Ντίκι και η γέννηση του αγοριού έγιναν με διάφορα λίγων λεπτών.

Η Μαρίτσα υποδέχτηκε τον Έλιοτ σφίγγοντάς τον δυνατά στην αγκαλιά της.

«Εδώ είσαι σαν στο σπίτι σου. Να 'ρχεσαι όποτε θέλεις, η πόρτα θα 'ναι πάντα ανοιχτή».

Στη διάρκεια του φαγητού, οι άλλοι αντιμετώπισαν τις σιωπές και τα δάκρυά του με απίστευτη λεπτότητα. Τους εκμυστηρεύτηκε ότι φοβόταν να περάσει μόνος του τη νύχτα, κι έτσι ο Αντρέας τον πήγε πίσω στο ξενοδοχείο όσο πιο αργά γινόταν.

Την επομένη, σχεδόν όλοι οι Γλαρονησιώτες ανέβηκαν στο μοναστήρι για να παρευρεθούν στην κηδεία. Καμιά εκατοστή κατάφεραν να μπουν στην εκκλησιά και οι υπόλοιποι στριμώχτηκαν στο προαύλιο. Από την τελετή, έπιαναν μονάχα κάτι μουρμουρητά, αλλά έμεναν σιωπηλοί

και ασάλευτοι μέχρι τέλους, μες στο λιοπύρι. Ο Έλιοτ σκεφτόταν πως σε τούτο δω το μικρό νησί όπου δεν γνώριζε κανέναν ήρθαν δεκαπλάσιοι απ' ό,τι θα είχαν έρθει στη Νέα Υόρκη όπου είχε περάσει όλη του τη ζωή.

Στον επικήδειο λόγο του, ο Κοσμάς απευθύνθηκε προσωπικά στον Έλιοτ. «Ήρθες να βρεις τη θυγατέρα σου και, αντί να την πάρεις μαζί σου πίσω στην Αμερική, αποφάσισες να είναι το Γλαρονήσι η γη που θα τη σκεπάζει για πάντα. Μας την εμπιστεύτηκες και, γι' αυτό το υπέροχο δώρο, θα σου είμαστε όλοι αιώνια ευγνώμονες». Στη συνέχεια απευθύνθηκε στους κατοίκους του νησιού: «Σας γνωρίζω έναν έναν. Και ξέρω ότι δε θα λησμονήσετε ποτέ την προσφορά του Έλιοτ. Σας τιμά όπως ποτέ άλλοτε δεν σας έχει τιμήσει ένας άγνωστος».

Μετά την ταφή, γύρισαν όλοι στο προαύλιο όπου οι μοναχές πρόσφεραν κόλλυβα. Για καμιά ώρα, ο Έλιοτ δεχόταν τη ζεστή αγκαλιά των κατοίκων του νησιού. Ήταν λιγομίλητοι, ο καθένας ψέλλιζε δυο-τρία παρηγορητικά λόγια, τίποτα περισσότερο.

«Εγώ είμαι αυτός που σας τηλεφώνησε» του είπε ένας άντρας. «Τάκη με λένε».

Έπεσαν ο ένας στην αγκαλιά του άλλου και δεν μπορούσαν να ξεκολλήσουν.

Όταν το πλήθος άρχισε να σκορπίζει, ο Κοσμάς πήρε τον Έλιοτ παράμερα:

«Δεν πρέπει να μείνεις μόνος απόψε. Θα 'ρθω να σε πάρω, θα φάμε μαζί».